

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmondvrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar, po pošti prejeman 1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto IX.

V Celovcu 10. avgusta 1890.

Štev. 15.

Volilni možje, pozor!

V današnjem »Miru« Vam poroča uredništvo obširneje o obžalovanja vrednem dogodku Podkloštrom, mi Vas pa prosimo, da se ne pustite begati po lažnjivih poročilih.

Gospod župnik Gregor Einspieler je zastran nesreče Podkloštrom čisto nedolžen in bode zoper nesramno in lažnjivo obrekovanje Beljaške »Deutsche Allgemeine Zeitung« vložil **tožbo** proti uredniku J. Forestiju pri deželni sodnji v Celovcu.

Nekteri drugi naši neprijatelji pa trosijo tudi neosnovano laž, da gospod Franc Muri mandata ne misli prevzeti. Ne dajte se slepiti: on je mož beseda, in kar je obljubil, bode tudi storil.

Vse take in enake reči si naši nasprotniki samo zato izmišljujejo, da bi Vas čisto zmešali in zbegali, in sicer tako, da bi Vi sami več ne vedeli, koga voliti. Vsaj veste, da jim je proti nam Slovincem dobro vsako orodje. Vse, kar sedaj liberalci počenjajo zoper nas, je le volilna zvijača; ker glavna stvar jim je le ta, da bi nas Slovence iz deželnega zbora čisto izrinili in da bi v tistem potem sami gospodarili po svoji volji.

Volilci **Velikovškega** okraja! Odkar si izbirate deželna poslanca, še nikdar niso gledali na Vas probujeni koroški Slovinci, pa tudi naši nasprotniki tako zaupljivo, kakor ravno letos. Priporočamo Vam tedaj še enkrat prav gorko: Volite soglasno gospoda župnika **Gregorja Einspielerja** in gospoda posestnika **Franca Murija**. Ona dva sta bila in naj ostaneta naša slovenska poslanca.

Ostanite mož beseda in ne dajte se premotiti od nikogar. Volite oba in edina ta slovenska poslanca enoglasno! Nikdo naj se ne izneveri dani besedi. Stojte kakor jeden mož za Gregorja Einspielerja in Franca Murija; to so možje naše krvi in katoliško-slovenskega prepričanja. — Ravno sedaj je čas, ko vse sile združeno zoper nas delujejo in ko se poslužujejo naši nasprotniki raznih nečastnih sredstev, da bi nas sebi podjarmili, da se pokažete zavedne in svojemu slovenskemu narodu zveste možé.

Za **Št. Mohorski** okraj sta Vam naša katoliška kandidata tudi znana; to sta občespoštovana moža, gospod **Janez Ehrlich**, c. kr. poštar in posestnik v Žabnicah, in gospod **Janez Huber**, posestnik v Birbaumu v Leški dolini. Volite ju vsi, kar je Vas naših.

V Celovškem in Beljaškem okraju pa ne bomo volili. Našim volilnim možem v obeh teh volilnih okrajih priporočamo, naj ostanejo doma, da si prihranijo pot, stroške in zamudo.

Mi Slovinci smo si vse prizadejali in smo v Celovškem okraju dobili po trdem boju 36 glasov; da bi jih bili tudi katoliški Nemci toliko priborili, bila bi zmaga naša. Tako pa nam nemški konservativci niti za Celovec, niti za Beljak niso pridobili niti jednega volilnega moža. Toraj bi bil ves napor zastonj. Potrpimo, da se prenaredi volilni red! Vsaj smo tla obdelali in pripravili za prihodnje volitve v državni zbor, ki bodo drugo leto. Zahvalimo se Vam za Vaš trud in Vašo rodoljubno požrtovalnost. Ne obupajmo, pravica gotovo enkrat zmagá!

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem:

Vekoslav Legat,
podpredsednik.

Filip Haderlap,
tajnik.

Kdo je kriv?

Vedeli smo naprej, da bodo liberalni listi nesrečni dogodek Podkloštom izkoristili in vso krivdo na nas Slovence valili, posebno pa na „Mir“, na duhovščino in naše politično društvo. Ako bi bil Slovenec umorjen, živa duša bi se za to ne zmenila; rekli bi, da je bil navaden pretep med pijanimi kmeti. Ker je bil zaboden pa liberalni volilec, čeravno rojen Slovenec, pa pri Nemcih v službi in prisiljen, z njimi glasovati, — kričali bodo po vsem svetu, dvignili celo Nemčijo, nas Slovence pa črnili in klicali vse oblastnije zoper nas.

Kolikor smo mi zvedeli, vršila se je stvar tako: Ko je bila volitev končana, in so naši propadli z 52 proti 80 glasom, podali so se slovenski volilci, v gostilno pri „Danielu“; kajti bilo je že davno čez poldan in nobeden še ni kaj južinal; bili so čisto trezni. Nekteri so naprosili tudi g. župnika Einspielerja, naj pride za njimi. Gosp. župnik jim je to tudi obljubil. — Ko so se naši pri „Danielu“ mirno pogovarjali, prišlo je tje tudi nekaj liberalnih volilcev, kateri so bojda že celi dopoldan pri Grumu pili; na čigave stroške, ne vemo. Med tem sta došla tudi župnika Einspieler in Kolarič, nič hudega sluteca. Pa kmalu se je začel prepir. Kdo je prvi začel prepir in kdo prvi tepež, in kako se je godilo, poročamo obširneje v prihodnjem članku; pojasnijo pa tudi marsikaj dopisi iz Celoveca in iz Peč pri Podkloštru. Kako se je začelo in kdo je kriv, pokazala bo sodnijska preiskava. Nemški listi pa seveda ne čakajo na preiskavo, ampak že zdaj vso krivdo na Slovence, posebno pa na gosp. župnika Einspielerja valijo. To je gotovo, da so liberalci najbolj divjali, naši pa se le branili; naši so enemu stol, drugemu dvigneni vrč iz roke spulili, sicer bi se bilo še več nesreče zgodilo. Ko se je pretep začel, sta gospoda župnika brž odšla, da bi se ne reklo, da sta se pretepa udeležila. Očita se jima, da bi morala miriti; pa razburjene in pijane ljudi je zastonj miriti. Potem so naši liberalci pri vratih ven potisnili in vrata tiščali, da bi nasprotniki ne prišli nazaj. Do tje še ni bilo nobene nesreče. Toda liberalci še niso dali miru. Začeli so vrata lomiti in slednjič jih dvignili iz stežajev. V tem trenutku, ko so skozi vrata pridrli, se je menda zgodilo, da je bil eden iz liberalcev z nožem zaboden, ki je še tisti dan umrl. Kdo ga je zabodel, še do danes ni znano; niti to ni gotovo, da bi ga bil eden od naših. Kajti iz naših niti enega niso videli, da bi bil nož odprl, nasprotno pa je bil eden iz naših, k sreči nenevarno, z nožem sunjen. Lahko je mogoče, da je tisti, ki je našega moža sunil, tudi svojega tovariša zabodel, ker je bil pijan in ga je v splošni zmešnjavi za nasprotnika imel. Občina je obširna, ni ravno čudno, če se ne poznajo vsi volilci med seboj. Vrhu tega so zdravniki izrekli, da je bil umorjen sunjen z nožem, ki je bil nabrušen na dve strani; ta kih nožev pa naši kmetje nemajo. Stvar je tedaj še silno zamotana in o krivcu se nič ne ve. Vendar pa umorjenega častijo kakor narodnega mučenca. K pogrebu je prišel tudi Lah Giovanni Foresti iz Beljaka, ki tam nek malo vreden nemško-liberalni listič izdaja, ter je pri odprtem grobu slavil to „žrtvo“ in tega „narodnega mučenca“, da bi razburjene duhove še bolj razgrel

proti slovenski stranki in proti duhovščini. Po cerkvenih postavah bi mu lahko župnik Einspieler govoriti prepovedal, ker na cerkvenem mirodvoru gre govoriti le duhovnikom; toda on ni hotel delati še več zdražbe ter je molče dopustil nepoklicanega Italijana nepotrebnim govor.

Toliko nam je zdaj znano o celem dogodku. Liberalci pa ne čakajo na izid sodnijske preiskave, ampak dolžijo slovensko stranko, v prvi vrsti pa g. župnika Einspielerja. Oni pravijo, da je to sad naše „hujskarije“. Mi pa ne hujskamo ne v „Miru“, ne pri shodih našega političnega društva. Kdor svojo pravico brani, tisti ni noben hujskač; ampak veliko več je tisti hujskaču podoben, kdor drugemu pravico jemlje in krati. Vsa naša volilna agitacija je bila to, da smo kazali na pastirski list avstrijskih škofov in prosili Slovence, naj volijo katoliške može in take, ki tudi nas Slovence ne bodo zavrgli. O kakem sovražstvu zoper Nemce nikoli ni bilo govora ne na shodih, ne v „Miru“. Sicer pa v Podklošterskem okraju še nobenega shoda napravili nismo; po drugodi pa smo jih napravili, in je ostalo vse mirno. Zato je nesramna laž, kar pišejo „Freie Stimmen“: „Sicher wäre es nie so weit gekommen, wenn die Hetze (!) nicht systematisch (!) betrieben worden wäre.“ Ako se Slovenec le gane, je vse „hujskanje“; pa mi liberalci in nemškutarjev ne bomo več volili, naj storijo z nami, kar hočejo. Upamo, da se bodo slovenski poslanci že oglasili, ako bi nas še huje stiskati hoteli.

Strašno so liberalci Podkloštrom razburjeni in naščuvani zoper ubogega župnika Einspielerja, ki je pri celi stvari tako nedolžen, kakor Slovenci v Ameriki. Še iz hiše si skoro ne upa. Temu se ni čuditi, ako pogledamo nemško-liberalne liste, kako predržno in nesramno župnika sumničijo, kakor bi bil on vsega kriv. V tem se je jako žalostno odlikovala Beljaška „Deutsche Allgem. Zeitung“ v štev. 58. in 59. ter se po pravici čudi vse, da se je dalo dovoljenje, tako skrajno hujskalni pisavi priti med svet. Ali za nas Slovence na Koroškem res ni varnostnih postav? Kdo tedaj hujska?

Jeza med Št. Lenartom in Podkloštrom je starejša ko eno leto. Št. Lenartčani so že prosili, da bi se ločili od Podkloštra, pa zastonj. Proti svoji volji morajo pod županstvom liberalnih in nemškutarških Podklošterčanov ostati. Št. Lenartčani so tudi prosili za slovensko šolo. Pa ministertvo je reklo, da mora za to prositi krajni šolski svet, tistega imajo pa spet Podklošterčani v rokah, tako morajo Št. Lenartčani plačevati, krivico terpeti in — molčati.

Krivi so pa tudi tisti, ki bi morali slovensko manjšino v deželi braniti in njene pravice spoštovati, namesto tega pa podpirajo le krivično nemško-liberalno večino, da tista še bolj predrzna in krivična postaja! Da bo ljudstvo, posebno v jezikovno mešanih krajih, zmirrom bolj zdvijano in da se je bati še drugih izgredov, to so zakrivali največ tisti, ki so začeli ščuvati zoper vero in duhovnike, in tisti, ki bi to lahko zabranili in duhovnike pod svoje varstvo vzeli, namesto tega pa le duhovnikom priporočajo, naj se zoper napade sovražnikov zavolj ljubega miru nič ne branijo! Toliko za danes.

Resnica o dogodkih Podkloštrom dné 24. julija 1890.

Strah mora človeka obiti, če bere lažnjivo, podlo in predrzno sumničenje in obrekovanje, s katerim nas konservativne Slovence obsipavajo nemško-liberalni listi zavolj nesreče, ki se je dné 24. julija t. l. Podkloštrom pripetila. Zdaj, ko so ti lažnjivi spisi razburili vso deželo, treba je tembolj, da se vsa resnica na drobno izve, v kolikor je nam znana, in kolikor smo sami videli in slišali iz zanesljivih ust.

Da bi bili mi pred volitvijo ljudi dražili, ščuvali ali „hujskali“, kakor se nam očita v liberalnih listih, temu odločno oporekamo. Se ve da smo svoje prijatelje nagovarjali, naj pridejo vsi k volitvi in naj z nami volijo. Ali je pa to prepovedano v ustavni državi? Ali je to „hujskarija“? Kakor drugod se tudi v Podklošterski cerkvi iz lece o naših političnih razmerah ni govorilo ničesar. Po knezoškofovem ukazu se je prebral pastirski list, in volilcem se je priporočilo, naj volijo katoliške može. — Veliko huje pa je agitirala nasprotna, liberalna stranka in se posluževala sem ter tje tudi nepostavnih sredstev. Ponesrečeni žagar Miha Šojer je sam priznal, da je moral z liberalci voliti, ker je pri tovarnarju Henrikju Majerju v službi. Liberallec Avgust Majer je ponudil Jurju Pintarju p. d. Kauklarju iz Zilice nekaj denarja, da bi domov šel in ne volil. Liberallec Henrik Majer je prišel k Jakobu Perhiniku p. d. Žvanu na Zilici in mu grozil, da mu vzame ves zaslužek, ako ne voli z liberalci. Perhinik pa je odgovoril: „Zahvalim se za vaš zaslužek; kar sem do zdaj pri vas zaslužil, ste mi še vse dolžni ostali. Sem že sam dosti star in vem, koga bom volil.“ Občinskega slugo, kterege moramo seveda tudi mi slovenski občani plačevati, porabili so liberalci za volilno agitacijo. Matija Pavlič p. d. Orenč Podkloštrom ni šel volit; ker so pa liberalci upali, da bo z njimi volil, poslali so trikrat občinskega slugo k njemu. Sluga je Orenču grozil, da ne dobi več zaslužka pri županu (Grumu), ako ne pride k volitvi. — K Janezu Smolinarju p. d. Brambergarju je prišel sluga štirikrat in ga nagovarjal, pa Smolinar se ni udal. Dvakrat je priletel po Armittarja p. d. Pajtlarja, ki se je konečno podal k volitvi. — Na dan volitve 24. julija so liberalci pili v gostilnici župana Gruma v izbi, ki je tik tiste sobe, kjer se je vršila volitev. Pili so vino iz velikih steklenic, katerih ena mora držati kake 3 do 4 litre; izpili so pa tudi mnogo piva. Da pri toliki pijači niso vsi trezni ostali, to je lahko umljivo. — Slovenci pa so prihajali trezni od doma in do končane volitve niso ničesar užili. Volitev se je mirno vršila in končala ob 1/23. uri popoldne. Slovenci volilci so bili južine potrebni, ker imajo nekteri od Podkloštra daleč domov. Dogovorili so se toraj, da grejo skupaj na vrt gostilnice pri „Danielu“. Povabili so tje tudi g. župnika Einspielerja, kateri je obljubil, da pride po južini. Šla sta tedaj z g. provizorjem Kolaričem v farovž na kosilo (južino), drugi slovenski volilci pa so šli k „Danielu“. — Kmalo sta prišla za njimi liberalca Janez Pavlič p. d. Berger in Matija Brenner p. d. Kovač,

oba iz Zilice. Liberallec Berger je prepir začel, ko je povdarjal besedo: „Pakaža!“ Slovenec Matija Ulbing iz Št. Lenarta ga vpraša: „Kdo je pakaža?“ Berger mu odgovori: „Vse je pakaža.“ To se je godilo na kegljišču in prepir se je nadaljeval. Janez Pavlič pa je hitro rekel: „Jaz vam bom že pokazal!“ in je šel naprej. Kmalu na to pa so prišli liberalci Janez Majer p. d. Vulc iz Rut, Miha Šojer in Janez Lorenc p. d. Cajnar. Komaj došli, začeli so se pripraviti in zabavljati. — Med tem sta še le došla gg. župnik Einspieler in provizor Kolarič. Bilo je to okoli pol štirih. Župnik Einspieler je šel od mize do mize in naše volilce pozdravil. Ko pride do kegljišča, vidi, da se nekteri prekarjajo. Bili so to zgoraj imenovani liberalci in nekteri Slovenci, ki so jim odgovarjali. Župnik stopi tje in reče Janezu Majerju: „Ali ste nas prišli dražiti? Pojdite rajši proč, ali pa tiho bodite, da bo pokoj!“ Majer pa odgovori: „Jaz plačam ravno tako, kakor Vi.“ Miha Šojer pa reče župniku: „Meni ne smete zameriti, jaz nisem mogel drugače voliti.“ Župnik mu seže v besedo: „Vem, da ste pri Henrikju Majerju v službi. Veste pa, da sem za vašega sina pri sodnji v Celovcu prosil, da je dobil manjšo kazen. Škoda, da niste vsaj doma ostali.“ Na to je začel spet Janez Majer oporekati. Župnik mu reče: „Z vami nič ne govorim, bodite tiho.“ Na to se je župnik odtegnil od kegljišča; med tem so drugi slovenski volilci, ki se za prepir na kegljišču niso dosti zmenili, začeli peti. Peli so navadne slovenske pesmi. Tudi župnik se je pevcem pridružil in med premolkom govoril s svojim sosedom g. Kolaričem in z raznimi kmeti. Javnega nagovora pa ni bilo nobenega, tudi napitnic ne. — Naenkrat nastane hrup na kegljišču. Janez Majer namreč ves čas ni nehal zabavljati in dražiti. Gašper Trupe p. d. Matej iz Vočila reče Majerju: „Ali ste se prišli tepst? Mi se tukaj le kratkočasimo, pustite nas pri miru!“ Na to je liberallec Janez Majer z nogo sunil Trupeja (Mateja) v njegovo bolno nogo in ga ob enem za prsi prijel, ter tako tepež pričel. Trupe pa je Majerja prijel za lase in ga vlekel za lase proti vrtnim vratam. Drugi Slovenci, ki so bili tam blizu ter so bili Majerjevega zabavljanja že davno siti, tiščali so ga od zadej ter ga tako potisnili skozi vrata. Liberallec Lorenc (Cajnar) je hotel Trupeja z vrčem udariti, pa g. Kržič je to zabranil. Ko se je to godilo, zapustili so župnik Einspieler, provizor Kolarič, posestnik Wuti p. d. Pajovec in več drugih Št. Lenartčanov vrt čez nizki plot ter šli naprej po cesti proti Pečam. — Liberallec Šojer (ki je bil potem zaboden), je ušel čez plot in tekkel po cesti gori, da se je pridružil spet Majerju. Ali sta bila ostala dva liberalca tudi pri vratih ven potisnjena, ali le eden, drugi pa da je šel za Šojerjem čez plot, kakor nekteri pravijo, tega ne vemo natanjčno. Toliko je gotovo, da nobeden izmed liberalcev ni na vrtu ostal. Med tem so iz vrta zapodeni liberalci pomoč dobili. Vsi skupaj so silili na vrt nazaj, pa Slovenci so vrata od znotraj tiščali, da bi jim uhod zabranili in tako mir ohranili. Toda liberalci so vrata vzdignili iz stečajev; padle bi bile po ljudeh, da jih ni obdržal Slovenec Gašper Trupe in jih naslonil na steno. Ko so liberalci po sili si uhod napravili, vrgel je Janez Majer starega moža, Slovenca Pavla Komana p. d.

Majcigerja iz Št. Lenarta na tla in ga davil. Slovenec Franc Mikl p. d. Gams je šel Komarju na pomoč, pa Janez Majer je Mikl na dvakrat z noge v prsi sunil. Potem so liberalci tudi Mikl na tla vrgli in ga topli. Mikl je bil tudi z nožem oboden, kar je pa še le doma zapazil; nož je namreč odletel od kilnega pasa, pa zapustil svoj sled na obleki, katero je prerezal. Slovenec Ulbing pa je enega iz liberalcev (menda Cajnarja) s stolom udaril. Liberalec Janez Majer pa je tudi Slovenca Franca Vergeta, kovača v Radni vesi, v nogo sunil. Na to je tepež hitro prenehal, prej da so drugi Slovenci, kojih nekteri so še mirno pri mizah sedeli, utegnili na pomoč prihiteti. Ob enem je tudi zginil glavni pretepelec Janez Majer. — Čez kakih 5 do 10 minut prideta na vrt sodnijski pisar Frič in en žandar ter naznanita, da je Miha Šojer zaboden in smrtno ranjen. Ob enem sta zapisala vse pričujoče. — Kmalu potem je prišel župnik Einspieler od sprehoda nazaj in zvedel, da je eden zaboden. Ko dobi poročilo, da je rana nevarna in da naj ranjenega dé v sv. olje, se je kar le mogoče podvizal, da dopolni svojo pastirsko dolžnost. Ranjeni Miha Šojer je kmalu potem umrl.

Da je to poročilo resnično, potrjujemo mi podpisani:

Podkloštrum, dné 29. julija 1890.

Gregor Einspieler,
župnik Podkloštrum.

Janez Wucherer p. d. Oraš,
posestnik Podturjem.

Matija Wuti p. d. Pajovec,
posestnik na Vočilu.

Gašper Trupe p. d. Matej,
posestnik na Vočilu.

Volitve.

a) Velikovški volilni okraj.

V tem volilnem okraju se slovenska stranka vedno bolj utrjuje. Slovenci živijo tukaj v večem številu skupaj; Nemcev ni veliko, nasprotni mestjani pa zgubljajo počasi svoj upliv na slovensko ljudstvo. Ako ne jemljemo v poštev trga Guštanja, ki bi imel prav za prav z mesti voliti, držijo nasprotniki v svojih pestéh samo še dve občini: Šmarjeta (7)* in Libeliče (5). Pa še v teh dveh občinah niso varni; skušali bomo, da jim jih vzamemo. Nasprotno pa je naša stranka v nekterih občinah tako na trdnem, da si nasprotniki že več k volitvi ne upajo, in če učitelj kterege pripelje, ostaneta na cedilu. Take občine so Jezersko (2), Bela (7), Št. Vid (4), Št. Kancijan (3), Bistrica-Šmihel (5), Libuče (5), Blato (4) in Globasnica (3). Dve občini smo letos pridobili, v katerih smo imeli malo upanja do zmage, namreč Črno (4) in Velikovško okolico (2); in tema smemo prišteti tudi Rudo (4), kjer so navadno nasprotniki zmagovali, letos pa so voljeni 3 naši in le 1 nasprotnik. Na Djekšah (4) in Tolstem Vrh (4) smo tudi letos, kakor še vselej, brez težave zmagali. Trd boj pa je bil v Doberli vesi (6), kjer so nasprotniki še vselej vse

žile napeli, pa so letos popolnem propadli. Ravno, ko to pišemo, smo prejeli iz Prevalj (11) veselo vest, da so naši zmagali. Bali smo se za Grebinj (7) in za Ovbre (6), pa zmagali smo z Božjo pomočjo v obeh občinah. V Švabeku (1) je zmaga naša. Iz Strojne (2) tudi nemamo poročila, pa najbrž je naša zmaga. V Žitari vesi (4), Galiciji (3) in Možici (2) je voljen povsod po en nasprotnik, ostali naši. Kako bota glasovala moža iz Tinj (2), še ni znano. Nasprotniki imajo tedaj kakih 24 glasov, mi pa 88. Menda se bodo vendar enkrat naveličali, naskakovati nas v tem okraju, ki je za liberalce in odpadnike za vselej zgubljen!

b) Celovski volilni okraj.

Ta okraj je sestavljen iz sodnij Borovlje, Trg in Celovec. Prva je slovenska, druga trdo nemška, tretja, ki je največa, pa mešana. V vsem okraju je kakih 58.000 prebivalcev, med njimi okoli 30.000 Slovencev in kakih 28.000 Nemcev. Če se pa pomisli, da Nemci soglasno volijo nemško-liberalno, med tem ko so Slovenci razdeljeni na katoliško-narodne in liberalno-nemškutarske, in da nam poslednji še huje nasprotujejo, ko Nemci sami, razvidel bo vsak, kako težavno je naše stališče v tem okraju. Zmagati bi bilo mogoče le potem, ako bi se tudi Nemci razcepili na katoliške in liberalne. Letos so pa vsi Nemci kljub kompromisu liberalno volili, toraj so Slovenci sami ostali. Zmagali smo v sledečih občinah: Šmarjeta (3), Sele (3), Podljubel (5), Svetna ves (2), Bistrica-Sveče (3 naši, 1 nasprotnik), Medgorje (3), Radiše (2), Trdnja ves (2), Žihpolje (3), Hodiše (4), Bilčoves (2), Vesica (1), Škofiče (3). Imamo tedaj 36 glasov, potrebovali bi jih pa še enkrat toliko. Naš napor sicer za letos nič ni izdal, pa je vendar zelo koristen, ker imamo drugo leto volitve v državni zbor, in smo letos naše volilne vojake vadili in svoje zemljišče spoznali, da se vemo po tem ravnati.

c) Beljaški volilni okraj.

Tukaj smo že iz početka najmanj upanja imeli. Do zadnjega hipa smo iskali kandidata, dokler ni kandidature prevzel gosp. Ivan Vilčnik na Zili. Vendar je bilo takrat že prepozno. Ločani so mislili, da ne bomo nič volili in niso šli k prvotni volitvi, tako so občino Bekštanj (8) nasprotniki brez boja dobili. Na Zili (3) so naši zmagali, tudi v Logi vesi in pa v Št. Jakobu. Drugih poročil nemamo. Nemci so vsi liberalno volili, vendar imajo, kakor čujemo, tri kandidate.

d) Šmohorski volilni okraj.

Od tam imamo le malo poročil. Iz liberalnih listov zvemo, da so se Slovenci v Kanalski dolini dobro držali. Zmagali so v Lipalji vesi (1), Ukvah (3), Žabnicah (2) in Luznici (1). Podkloštrum (8) so se naši z vso močjo potrudili, pa brez uspeha. Nesreča, ki se je tam pripetila, oplašila je še Bistričane (5), da niso šli k volitvi. V Šmerčah (5) pa smo že prej propadli. V Štebnju (4) so naši zmagali; tudi v Brdu (4); iz Blač (2) pa nemamo poročila. Kako stoji med nemškimi Zilani, tudi nič ne zvemo. Vsekako upamo, da bo nekaj katoliških glasov, zato nas veže dolžnost, da obljubo spolnimo, da

* Številka v okviru pomeni število volilnih mož do-
tične občine.

grejo naši volilci v Št. Mohor in pomagajo konservativcem po svoji moči. Drugokrat, upamo, bo že bolje.

e) Labudski volilni okraj.

K tistemu spada le ena slovenska občina, Dravograjška okolica (4), ki je národno-konservativno volila in ti možje bodo v Voflsbergu nemškim konservativcem pomagali.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca se dné 30. jul. poroča „Slov. Národu“ naslednje: V številki 172. „Slovenskega Národa“ ste na prvem mestu že poročali o obžalovanja vrednem poboju, ki se je pripetil Podkloštrom pretekli četrtek dné 24. t. m. Nemški liberalni listi, v prvi vrsti Beljaška „Deutsche Allg. Zeitung“, kujejo sedaj iz te homatije politični kapital za svojo stranko, napadajo nas Slovence in udrihajo v prvi vrsti in nepréstano po župniku Gregorju Einspielerju, češ, on je zakrivil poboj. Kdor pozna naše pohlevne Slovence in jim primerja, rekli bi, povsem drugačne nemško-liberalne in one svojemu slovenskemu národu izneverjene kmete, ki so skrajno orodje v rokah naših nemških nasprotnikov in hujskačev, ta bode takoj lahko spoznal, na kateri strani se nahaja v prvi vrsti krivda, da se je kaj tako žalostnega moralo ravno Podkloštrom prigraditi. Glavno vprašanje: „kdo da je zabodel Šojer-ja“, žal še danes ni rešeno, in vse govori za to, da mu je prizadel smrtno rano najbolj gotovo pristaš njegove stranke, kajti zaboden je bil na ulici, toraj na kraju, kjer se ni nahajal niti eden slovenskih volilcev. Znano je tudi, da so nože le od nemških liberalcev zapeljani, nahujskani in skrajno napojeni kmetje vihteli in najbrže v svoji pijanosti niti vedeli niso, kdo jim je prijatelj in kdo nasprotnik. Da je ravno ta liberalna družba imela namen, napraviti zmešnjavo in napasti pred vsem župnika Gregorja Einspielerja, je tudi skoro resnica; glavna stvar jim je pa bila ta, da se na vsak način ravno Podkloštrom, v kraju, kjer župniku je mož, ki jim je najhujši trn v peti, napravi kaka zmešnjava, ki naj bi bila Nemcem potem hvaležno orodje proti zastopniku koroških Slovencev in proti slovenski stranki sploh. Hujskarija bila je v tem kraju vedno najhujša, in sam „Bauernbund“ s pomočjo dr. Abuje je pred letom napravil ondi svoje zborovanje ter razburil pri tej priliki še one duhove proti duhovščini in Slovincem, ki so bili poprej še mirni na strani svojega prepričanja. Sodnijska preiskava do sedaj, žalibog, ni še spravila zaželenega na dan in zločinca tudi še nemajo. Slovenski volilci iz Št. Lenarta trdijo soglasno, da o kakem uzroku poboja ničesar ne vedó in sploh menijo, da Šojer nikakor ni mogel biti zaboden od Slovencev. — Omeniti pa moram, da je bil ravno eden izmed pristašev liberalne stranke, ki se je kazal omenjeni dan najbolj bojovitega, ves okrvavljen v zapor dejan in drugi dan zopet izpuščen, ker se je izgovarjal, da je pomagal ranjencu in si pri tej priliki s krvjo onesnažil svojo obleko. Je li to resnica, zna Bog! Drugi, tudi izmed nasprotnikov, ki je nepréstano rogovilil, butal okrog sebe

ter se prepepavati želel, živel je pa z zabodencem, ki je bil, mimogredé bodi povedano, eden izmed najbolj mirnih usiljencev, že nekaj tednov sem v sovrastvu, in najbolj čudno je to, da je ravno ta, ki je prej bil najhujši na bojišču, hkratu izginil z mesta ter zbežal iz prizorišča. To so stvari, ki dajo kaj misliti! Vprašanje je sedaj le še to: kaj da so imeli oni trije rogovileži opraviti v isti gostilni, v kateri so se sešli naši miroljubni in trezni Slovinci, da bi se od dolgega pota, ki so ga imeli od Št. Lenarta do Podkloštra, odpočili in okrepečali? Kdo jih je poslal tja in kdo jim je ukazal iti psovati mirno zabavajoče se Slovence? — Ker je pa vse zoper nas, bode se nam težko posrečilo, to poizvedeti, in sploh bode naših nasprotnikov glavna skrb ta, da se bode vse zakrilo in potlačilo, kar bi imelo osramotiti liberalno stranko, nasproti pa se bode skušalo do pičice vse podvojeno in zasukano tako na dan spraviti, da bode vsa ta maroga zarezana le na račun naše slovenske stranke. V tem smislu pišejo že sedaj nemško-liberalni listi in pri tem bode tudi pozneje ostalo, naj se stvar izkaže, kakorkoli, ker našim nasprotnikom ni za nesrečneža, marveč njim gre le za to, da se Slovinci še bolj preganjajo in da naposled le oni sami gospodujejo v korist svoji stvari. — Ker je zločinec ušel pri belem dnevu (ob 3. uri popoldne) in vpricho nakupičenega ljudstva, in ker se sploh hiti pisati, da je temu poboju kriva le naša stranka, je pač jasno, da nemško-liberalna stranka to dela zaradi tega, da se takoj s početka javno mnenje proti nam obrača, prikrivajo pa njeni nameni in rešijo njeni pristaši, ki so vso nesrečo v prvi vrsti zakrivali. Beljaška „Deutsche Allgemeine Zeitung“ sicer podlo podtika razne izmišljene stvari našim možakom in župniku Einspielerju, nikakor pa ne pové, da so rogovileži nestrpno razgrajali ter upili: „na vislice s to slovensko druhaljo“. Pri tako zlobnem psovanju mora tudi najmirnejša kri vskipeti. In kaj so na to psovanje naši storili? Razgrajalce so čisto mirno postavili na ulico ter zaprli za njimi duri; poslednji pa, pretepa željni ter zmage pijani, besnili so tako, da se drug družega poznali niso ter se konečno prepepavali med seboj. Privandranec in laški renegat Foresti, ki prav pobalinsko napada v svojem listu št. 58. župnika Einspielerja ter ga imenuje naravnost morilca, bode se imel pa zagovarjati pred sodiščem, kajti na take surovosti mora si razžaljenec iskati zadoščenja le tam, kjer ga pred takimi napadi postava varuje. Sploh naj še omenim, da se po Celovcu in tudi po drugih krajih Beljaška „Deutsche Allg. Zeitung“ šte. 58. kar po hišah raznaša in usiljuje in da se tukaj na raznih vogalih prilepljejo z velikimi črkami tiskani plakati z napisom: „Soeben erschien: Zweite Ausgabe der Villacher „Deutschen Allg. Zeitung“ Nr. 58: Der Mord von Arnoldstein. Ein Exemplar 10 kr. Zu haben im Verkaufslokale des Herrn Sowa in Klagenfurt.“* Na tak fakinski način, vidite, dragi rojaki, sme se pri nas na Koroškem delati reklamo, prvič da se hujska in draži ljudstvo proti nam; drugič pa, da si bode napasel laški privandranec Foresti svoj izstradani želodec. In mi nikogar

* Tudi šte. 59. tega slaboglasnega lista se na tako ostuden način s plakati razprodaja. Sramota! Kaj takega ne dela časti toliko hvalisanej nemškej izobraženosti. Ured.

nemamo, ki bi nas varoval pred tako podlimi in skrajno surovimi napadi. Zalostno, a resnično je, da se sme ob nas tukaj na Koroškem vsaka puhla in moralno pokvarjena duša po svoji volji drgniti. Da je prišla Beljaška „Deutsche Allg. Zeitung“ s to vsebino med svet, — sploh obsojajo tudi mirnomisleči Nemci, posebno tujei, katerih biva sedaj mnogo tu v Celovcu. Sramotna ta pisava studiti se mora vsakemu, kdor ni še duševno popolnoma propadel. Ako še naznamim, da se je v Podjunsko dolino, v volilni okraj Einspielerjev, poslalo cele zaboje gorenjega Beljaškega sramotilnega spisa, ki se kar po vseh krajih trosi, ne oziraje se, komu da pride v roke, in da se je vsled tega začelo že kar po ulicah javno psovanje na duhovnike in naše slovenske rojake, ki niso sedaj več varni pred napadi, osvedočil sem naše brate po drugih pokrajinah dovolj, da uvidijo, kakih sramotnih sredstev da se poslužujejo naši nasprotni hujskači le iz tega namena, da bi nas ugonobili ter nam pristrigili življenje. To pa se jim ne bode posrečilo, kajti naša pravična stvar mora vendarle enkrat zmagati. Na steno pritiskati se tudi mi nikakor ne damo!

Iz Peč pri Podkloštru. (V obrambo gosp. župnika Gregorja Einspielerja.) Sveta jeza mora človeka zgrabiti, če bere v koroških liberalnih listih toliko predrznih in nesramnih laži o dogodku Podkloštrom in o našem spoštovanem župniku č. g. Gregorju Einspielerju. V tem se posebno odlikuje Forestijev listič, ki izhaja v Beljaku pod smešnim in bahastim imenom „Deutsche Allgemeine Zeitung“. Čeravno se nič ne ve, kdo je zabodel Šojerja, še to ne, ali je bil morilec od slovenske ali nemško-liberalne stranke, upijejo ti listi o „političnem umoru“, valijo vse na Slovence in na g. župnika, na ktere ga kažejo kakor na pravega morilca. Mi pa vsi vemo, da so prepir začeli liberalci. Kaj so pa imeli pri „Danielu“ iskati? Ali je mar le eden naših za njimi k Grumu šel? Kako se predrzne ščevalni Beljaški listič potem poročati, da smo mi na boj prišli in da smo mislili tesarja Šimena Anderwalda zabosti?! Kje smo mi koga od njihovih iskali ali zasledovali? Potrebno bi bilo, da bi vsi naši slovenski volilci zoper tako predrzno in hudobno natolcevanje in sumničenje tožbo uložili! Beljaški slaboznani listič pa je poleg tega še celo kopo nesramnih lažij nakopičil zoper gosp. župnika. Omenimo le téh:

1. Ni res, da pred prihodom sedanjega gosp. župnika tukaj nihče nič ni vedel o dveh strankah. Že l. 1884., torej celih 4 let pred prihodom gosp. Einspielerja, smo imeli tukaj hud volilni boj in smo nasprotnike tudi sijajno premagali.

2. Ni res, da je gosp. župnik kedaj v cerkvi agitiral iz lece za slovensko stranko. Le to nam je rekel: „volite katoliške može, kakor vam priporoča pastirski list“. To pa vendar ni taka agitacija, in župniku ne sme biti prepovedano, govoriti in delati v duhu svojih viših.

3. Ni res, da je g. župnik koga dražil, ščeval ali „hujskal“. Pač pa so liberalci pritiskali na vse načine, denar ponujali, grozili, da vzamejo temu ali onemu zaslužek itd. itd.

4. Ni res, da je bil Miha Šojer „žrtva svojega prepričanja“, ampak on je bil le „žrtva libe-

ralnega nasilstva“; le zato je z liberalci voliti moral, ker je pri Henrikju Majerju v službi bil.

5. Ni res, da je bil g. župnik v zadnjem času malo kedaj Podkloštrom. Bil je res na štirih shodih zunaj fare, pa za dva taka shoda je porabil vselej le po en popoldan. Vselej, kedar je kam šel, je prej skrbel za namestnika.

6. Ni res, da ga ni skrbelo, če bi bil kdo med njegovo odsotnostjo zbolel, kdo bi ga bil prevedel. K sreči nihče ni zbolel; pa če bi bil, saj je bil za g. župnika vselej drug namestni duhovnik pripravljen.

7. Ni res, da sta župnik Einspieler in g. provizor Kolarič slovenske volilce peljala k Danielu. Mi sami smo tje šli, župnika pa smo prosili, naj po južini za nami pride, kar je tudi storil.

8. Ni res, da je g. župnik Šojerju rekel, da je brezverec. Rekel mu je le: „Ali je to zahvala za to, da sem za vašega sina pri c. kr. deželni sodnji prosil, da je manjšo kazen dobil?“ Šojer pa je rekel: „Meni ne smete zameriti, jaz nisem mogel drugače storiti“ — na kar je župnik rekel: „Vem, da ste pri Majerju v službi.“

9. Ni res, da je g. župnik rekel: „Dokler so nemški psi tukaj, ne bomo peli; zemlja naj jih požre!“ Kolikor besed, toliko lažij in toliko zvijač! Dokler smo bili na „Danielovem“ vrtu, ni bilo nobene napitnice, nobenega nagovora; resnica pa je, da smo prepevali znane domače pesmi in g. župnik je pel z nami.

10. Ni res, da je g. župnik znamenje dal, in da so na to znamenje Slovenci padli po tistih treh liberalcih. To je predrzna laž, kakor so vse druge. Na kegljišču so se že prepirali, prej ko je g. župnik prišel. Najhuje je razsajal od pijače razgreti liberalci Janez Majer, kateri je tudi tepež začel.

11. Ni res, da sta duhovnika zbežala še le, ko so žandarji prišli. Ona dva sta odšla že tedaj, ko so naši razsajevalca Majerja skozi duri tiščali, da bi pred njim pokoj dobili. Umor se je pa še le pozneje zgodil, ko so liberalci vrata sneli. Takrat župnika nista bila več pričujoča.

12. Ni res, da se je g. župnik branil, umirajočemu Šojerju deliti sv. olje. Ko je o nesreči zvedel, je kar hitel, da bi nesrečnega moža s sv. oljem prevedel.

13. Ni res, da g. župnik nalašč ni pustil zvončka za umirajoče zvoniti. Tako zvonjenje Podkloštrom, kakor po več drugih farah po kmetih, sploh ni v navadi. Ali bi se morala ravno pri tem slučaju nova navada upeljati? Tudi nihče ni kaj tacega terjal.

14. Ni res, da bi bil kmet Majer župniku rekel: „Glejte, gospod župnik, namesto krščansko ljubezen oznanovati, ste nas le hujskali, ta umor je vaše delo!“ O teh besedah nismo nič slišali ne mi, ne g. župnik.

Iz tega popravka naj svet razvidi, kdo draži in ščeva, hujska in dela nemir v naši Koroški deželi. Da se je začel prepir in končal s pobojem, to obžalujemo vsi; ker pa nasprotniki ne sebe, ampak nas obdolžujejo in vse nesreče nas krive delajo, zato tirjamo in želimo, naj nepristranska sodnijska preiskava spravi resnico najprej ko mogoče na dan, da se po pravici kaznuje, kdor je tepež in uboj zakrivil in da bode vsaj enkrat konec nezaslišanemu natolcevanju in zasramovanju, ki leti na spoštovanega našega dušnega pastirja, na

našo duhovščino, na nedolžno slovensko konservativno stranko in na vse koroške Slovence.

Dodatek uredništva. Naša izvestja, potrjena po pričah, se s tem poročilom popolnoma ujemajo. Sicer pa opozorujemo na tretji članek v današnjem listu. Številka ščevalnega lista „Deutsche Allg. Zeitung“, ki je te laži prinesla, se trosi po celi deželi, po vseh vaseh, posebno v Podjurski dolini, da bi 1. očrnili našega poslanca Gregorja Einspielerja, 2. da bi ščevali ljudi zoper duhovnike in oboje razcepili, in 3. da bi naščevali Nemce in vlado zoper Slovence. Svarimo vse poštene ljudi pred spletkami teh pisunov in cele liberalne garde, naj jim nikar ne verjamejo in ne dajo za nos voditi, ko jih že tako zadosti poznajo! Ne pustite se begati, ne strášiti; stojte trdno, saj se nemate česa bati, dokler se držite postave. Vi volite, kogar hočete, noben bradač vas ne more prisiliti, da bi volili proti svoji vesti! Držite se dosedanjih vaših poslancev: gg. Gregorja Einspielerja in Franca Murija.

Iz Prevalj. (Zborovanje „bauernbunda“ na Poljani.) V „Freie Stimmen“ se je bralo, da je bilo pri zboru „bauernbunda“ na Poljani dosti slovenskih kmetov, in da bodo tisti zdaj že drugih mislji, da „Miru“ ne bodo več verjeli. V resnici pa so bili pri zboru večidel le liberalci iz Prevalj; kmetov iz Prevaljske občine je bilo celih pet; nekaj jih je bilo pa iz Možice in nekaj iz Št. Danijela, menda že bolj taki, ki na nemško-liberalno stran cikajo. Ko bi bili mi vedeli, da bo tudi Peter Laks prišel in govoril, bili bi tudi mi prišli in mu povedali, kaj od svojega poslanca tirjamo. Po naših mislih bi se bilo vendar spodobilo, da bi bili na plakatih in po časnikih naznanili, da pride naš državni poslanec. Potem so po slovensko govorili Metnitz, Kušej, Seebacher in neki zelo „kunštni“ kmet iz Celovške okolice (menda Kirschner. Op. uredn.). Zastran volitve so rekli: „volite, kogar hočete, samo enega ne (Einspielerja).“ Za vse te čenčarije in obljube pred volitvami se mi hribovci še ne zmenimo. Nas ne bodo prekrstili, Prevaljce pa že tako davno v svoji vreči imajo, zato je bil njih shod čisto nepotreben. Od strani sem tudi slišal govoriti, da misli „bauernbund“ en časnik v slovenskem jeziku izdajati. Pa s tem ne bodo nič opravili; svarilni izgled jim je „Celjski lisjak“.

Od Device Marije na Jezeru. (Liberalne agitacije.) Kakor slišimo, se slovenskim duhovnikom prepoveduje agitirati, toliko bolj proste roke pa imajo naši liberalci v Prevaljah; njim nihče ne prepoveduje agitacije za njih stranko. Zdaj imajo še časa dovolj do 4. avgusta. Ne vemo, zakaj je bila volitev preložena. V agitaciji se odlikuje naš občinski sluga, ki nosi seboj cele kupe „bauernbundarskih“ oklicev. „Bauernbundarji“ se hočejo zdaj s tem prikupiti, da zagovarjajo reči, ki tere so rajni Andrej Einspieler že davno poprej predlagali. Rajni gospod so že pred 30. leti pisali, naj bi dobili kmeti več poslancev, naj bi se naredila deželna zavarovalnica itd. Ko so gosp. Einspieler to predlagali, so se jim liberalci posmehovali in ga „hujskača“ imenovali. Zdaj pa sami njegove misli pobirajo, ker jih za prave spoznajo. Mi bomo za srečno volitev vse storili, kar je v naši moči. Tudi gosp. župnik nam pomagajo, za kar smo jim vsi hvaležni. Na dan volitve bomo imeli sv. mašo z blagoslovom. Ker z Bogom delamo, upamo, da nas tudi On ne bo zapustil; sicer pa naj se zgodi, kakor je Njegova sveta volja.

Iz Doberle vesi. (Kresovi.) Skoro gotovo so od vseh strani došla poročila cenjenemu „Miru“ o kresovih na predvečer blagovestnikov Slovanov sv.

Cirila in Metoda. Omenjam toraj ob kratkem samo toliko, da je bil to res krasen večer. Navdušenja se je moralo človeku srce širiti, videč, kako se koroški rojaki vedno bolj zavedajo in probujajo vključ silnemu pritisku národnih nasprotnikov. To se je tudi pokazalo pri volitvi volilnih mož v četrtek 17. t. m. v Doberli vesi, kjer so hrabro zmagali Slovenci. Nemci ter njihovi privrženci so črez to silno razburjeni ter svoj žolč zlivajo na národne volilce, osobito na tukajšnjega č. g. kaplana, kteri je volil po pooblaščenju preč. g. prošta, ter je učil kmečke volilce, da naj se ne dajo zapeljati od nasprotnikov. Mnogo surovega zabavljanja je moral zarad tega preslišati od prešernih Nemcev. Tako surovih izrazov bi nihče ni pričakoval od priprostega človeka nižje stopnje, kakoršnih so se posluževali ti, ki se vendar k olikanejšim višje vrste štejejo. V njihov rog trobijo tudi skoraj vsi tukajšnji rokodelski mojstri. Pa naj se le togotijo in hudujejo kakor jim drago, kdo se bo zmenil za njihovo govorjenje. Velezaslužni gospod se pač ni dal odvrniti vsled surovih napadov njihovih, da bi v najvažnejšem trenutku zapustil svoje ovčice. Kot dobri pastir je ostal pri svoji čredi, da jo varuje sovražnikov. Govorijo, da bodo dali Sinčo in Pribloves odločiti od te občine in Škocijanski pridružiti, potem se nadejajo, da pri volitvah v tej občini gotovo zmagajo. Da bi jim pa le še ta up ne splaval po vodi? Zato bodo že skrbeli zavedni národni volilci. Toraj se ne dati oplášiti tudi v bodoče. Niti za korak nazaj, temuč: „Naprej, zastava Slave!“

—z—l—.

Iz Št. Kancijana. (Volitev. — Shod podružnice sv. Cirila in Metoda.) Naša volitev je bila sijajna; nasprotnika še videli nismo, naši pa so volili složno kakor en mož priporočene može. To je zavednost in pravi napredek; čast takim volilcem! Pa tudi iz drugih krajev čujemo, kako čvrsto so se obnašali naši Slovenci pri volitvah. Vendar so nasprotni listi še toliko predrzni, da še vedno pišejo, da slovenski voditelji nemajo ljudstva za seboj! Oni pravijo, da le privandrani Kranjci slovenski veter delajo. Pri nas pa ni nobenega Kranjca, pa vendar je ljudstvo navdušeno za slovenske pravice ter spoštuje svoje duhovne pastirje. Kako dolgo bodo svet še slepili s svojimi lažmi? — Zadnje zborovanje naše Ciril-Methodove podružnice je bilo prav živahno. Došli so ljubi nam gosti iz Grabštanja, Tinj, Šmihela in drugih krajev. Čuli smo govore, pesmi, deklamacije itd. Posebno so se odlikovali Šmihelski pevci. Zahvaljujemo se vsem! Na svidenje!

Iz Št. Petra pod Velikovcem. (Volitev. — Zadnji shod pri „Dürnwirthu.“) Volitev v Ovberski občini je srečno izpadla, voljenih je vseh šest naših. Za to gre hvala v prvi vrsti našim brznim Št. Peterčanom, ki so prišli k volitvi v polnem številu. O zadnjem shodu političnega društva pri „Dürnwirthu“ se med ljudstvom dosti govori. Tam smo vsaj spoznali, kakošen duh je pri „bauernbundu“. Duhovniki so tem ljudem najbolj na potu. Tempohar se je predrznil trditi, da duhovnik o kmečkih rečeh nič ne razume, in vendar ima skoro vsak župnik svojo kmetijo, in večidel so duhovniki kmečki sinovi. Liberalci nam upijejo: „Le kmete volite!“ ker kmetov se ne bojijo; sami pa v mestih koj volijo študirane dohtarje.

Iz Medgorij. (Volitev.) Naši kmetje so se pri volitvi pokazali zveste katoličane in Slovence. Držali so se besed pastirskega lista. Prišlo je volilcev 32, in naši možje so dobili po 26 do 29 glasov; županova liberalna stranka je čisto pogorela. Župan je sicer hotel kmete okoli prsta oviti in jim kar napovedal može, ktere naj volijo; pa se je zmotil, rekli so mu: „Kaj boš ti nas učil, koga naj volimo; bomo že sami volili, kakor hočemo.“ Župan je tudi rekel, da bi se duhovniki ne smeli nič mešati v volitev. Gosp. provizor pa so mu odgovorili: „Jaz se nisem nič drugače mešal, kakor da sem ljudem razložil pastirski list, kar je tudi moja dolžnost.“ Pa še več se je prekarjalo; le sreča, da je bil komisar zraven, da si liberalci niso upali razgrajati.

Iz Glinjan. (Čitalnica. — Posojilnica. — Volitev. — Volilni shod.) Čitalnico že imamo, kajti visoka c. k. deželna vlada je že potrdila njena pravila. Pristopilo je precej 60 udov; tudi pevski zbor imamo, ki ga vodi vrli g. Peter Anderjaž. V odbor so izvoljeni gg. Valent. Goričnik, predsednik; J. Fancoj, tajnik; Andrej Vidman, blagajnik; Miha Zablačan, knjižničar; Lovro Zablačan, gospodar. Ker bi radi imeli kmalo tudi svojo knjižnico, prosimo slovenske rodoljube, ki imajo odveč knjig, naj jih nam podarijo. — Tudi naša posojilnica dobro napreduje; udov ima že blizo sto. Še Borovcevi je precej zraven, čeravno so razupiti kot nemškutarji. Čudimo se pa, da Selani ne pristopijo, ki so vendar slovenski korenjaki. Menda spijo, kakor vojska kralja Matjaža. — Pri volitvi za deželni zbor smo žal propadli za štiri glase. Medborovnica se noče poboljšati in misli, da mora posnemati izgled Borovelj. Slabo je bilo tudi to, da se je volilni shod na Trati prepozno sklical, ko so bile volitve že končane. Sicer pa je prišlo k shodu še dosti ljudi, in g. baron Mandorff je dobro govoril, le škoda, da ga mnogi niso razumeli, kajti vsi vendar ne razumejo nemško. Za državne volitve se bomo pa že bolj pripravili, ne pa čakali z agitacijo na zadnje uro.

Iz Št. Pavla pri Zili. (Procesija.) V nedeljo 20. jul. je prišla k nam procesija iz Štebna, ki je bila napovedana v ta namen, da bi nas Bog obvaroval toče in hudega vremena. Bilo je ljudstva več ko na križevi teden. V cerkvi so potem opravili „Te Deum“ in druge molitve. Hvala gospodu župniku Francu Katniku, da se toliko potrudijo za lepe službe Božje. Ob istem času so imeli v Štebnu zborovanje nemškega šulferajna, pa jih je le malo prišlo, saj veliko udov tukaj ne šteje.

Iz Smerč. (Povodenj. — Volitve.) Naše senožeti poleg lene Zile trpijo vsako leto od povodnji. Povodenj je sitna posebno po leti, ko je trava že za sečo. Taka se nam je tudi letos zgodila v Smerčah. Zila je poplavlila travnike in onečedila travo, pa tudi mnogo sena odnesla, kjer je bila trava že posečena in na kupe zravnana. — Čeravno nas Bog pogosto obiskuje, vendar se v našem kraju ljudje nočejo obrniti h katoliški veri. Tudi letos so pri nas izvolili take može, ki vlečejo na liberalno in nemško stran. Zabavljajo črez duhovnike in Slovence in s tem kažejo, da jim je ljubši tista stranka, ki je v Celovcu pri „Črnem orlu“ hvalila Lutrovo vero, katoliško pa obirala.

Od sv. Ane v slov. goricah. (Kresovi.) Bil je spet lep večer 4. julij pred godom sv. Cirila in Metoda. Radostnega srca sem gledal z visokega Kremberga po vinorodnih slovenskih goricah, kjer sem naštel 31 kresov. Tudi streljanje se je slišalo. Pri sv. Ani smo zakurili dva kresa. Drugi dan smo imeli slovesno službo Božjo in zapeli tudi pesem v čast sv. Cirilu in Metodu. Naj bi se ta navada ohranila za vselej med vernim ljudstvom slovenskim! Sv. Ciril in Metod, prosita za nas!

Kaj dela politika.

Na povelje cesarjevo se je na češkem vseučilišču odprla tudi bogoslovna šola. Čehi vedno glasneje terjajo, da se mora po čeških uradnih vse po češko pisati; pa ne samo z ljudstvom, ampak tudi uradnje med seboj naj pišejo češko. Ako jim vlada tega ne dovoli, ni veliko upanja, da bi se dosegla češko-nemška sprava. Vlada pa se menda brani. Stvar je tako zamotana, da bo nemara še Taaffe odstopil, in brž ko ne dobimo nemško-liberalno vlado, česar nas Bog varuj! — Bukovinski deželni predsednik baron Pino je šel v pokoj za voljo očesne bolezni. — V Trstu je vlada razpustila irredentarsko društvo „pro patria“. Za voljo tega je velik krik na Laškem. Še nemški (pruski) listi se mešajo vmes in božajo Lahe. Kranjec bi rekel: „gliha skup štriha“. — V Bosni je vlada odpravila vinsko desetino in nove vinograde je za 10 let davka oprostila. Zdaj je upanje, da se bo v Hercegovini in južni Bosni mnogo novih vinogradov nasadilo.

V Evropi je vse tiho. Le o Koburgu, bolgarskem knezu, se mnogo piše. Eni mislijo, da bo odstopil in da pride v Bolgarijo za kneza danski princ Waldemar, ktereга sta Rus in Prus pripravljena potrditi. — Potovanje nemškega cesarja na Švedsko ni bilo po volji Rusom. Nek ruski list piše, da bo švedski kralj zgubil Norveško deželo, ako se zveže z Nemčijo. — V Ameriki imajo punte in vojske. Ustajo so imeli v Čili in v Argentini, zdaj je menda spet mir. Vojska pa je med malima ljudovladama San Salvador in Guatemala v srednji Ameriki. V San Salvadorju je namreč buknil punt in zastrupili so predsednika. General Ezeta si je prisvojil oblast. Sosedne države Guatemala, Kostarika in Nikaragua pa so temu oporekale in hotele Ezeto pregnati. Tako je prišlo do vojske med Guatemalo in San Salvadorjem. — Na Libanonu so se spuntali Druzi, pa so bili kmalo ugnani. — V Perziji si močno nasprotujejo Rusi in Angleži. Oboji bi radi po svoje obračali perzijanskega kralja. — Kitajci grozijo, da ne pustijo nobenega Amerikanca več na Kitajsko, ako se ne bo kitajskim delavcem dovolilo, v Ameriki dela iskati. Na Kitajskem je namreč preveč ljudij in jih nimajo kam dejati; Amerikanci pa se jih branijo, ker preveč dober kup delajo in domačim delavcem zaslužek kazijo.

Gospodarske stvari.

Zakaj postane sadni mošt moten in kako ga čistiti. Sadni mošt postane moten ali zato,

ker ni mogel popolnoma dokipeti, ali pa, ker je bil prepozno pretočen (presnet) in se vsled tega ob toploti drozgne ter provzroči novo kipenje.

Ako si mošt že presnel v prvič, pa je potem moten postal vsled drugega kipeja, čakaj, da pokipi, potem ga pa precej zopet pretoči.

Moten mošt očistiš z žolčem, t. j. z očiščenim klejem (limom), kterega sedaj lahko skoraj povsod dobiš. Dva do tri grame žolči na en hektoliter zadostuje. Žolč dobro izperi, namakaj jo nekaj ur v kakem loncu, in sicer v moštu, potem jo pa pri ognju počasi popolnoma raztopi. Shlajeno kuhano žolč vlij v vino ter jo dobro premešaj. Žolč se spoji s čreslovino moštovo, skrkne, usede se na dno in potegne za seboj tudi vso drugo nesnago iz vina. Dostikrat ti pa tako čiščenje noče pomagati, in sicer zato ne, ker vinu nedostaja čreslovine. V tem slučaju kupi v lekarni tanina in ga dodeni, predno čistiš, kake tri do štiri grame na hektoliter mošta. Če se je učistil, ga pretoči čez osem do deset dni. Da moreš presoditi, ali ti je treba tanina ali ne, poskusi najprvo očistiti eno steklenko mošta. Skušnja ti potem pokaže, kaj bodeš naredil.

Slišali smo naše gospodarje trditi, da ni dobro pretakati mošta, zlasti ne večkrat, ker itak nekaj močni sadjevec s tem preveč slabimo. To nikakor ni res. Pretočen mošt ali pa pretočeno vino precej res nima dobrega okusa, pijača je prazna in plehka, a to je le navidezno; črez kake tri ali štiri tedne, ko se vino zopet ustanovi, pa se mu ne povrne le prvotni okus, marveč postane zelo boljši. Mošt naj kipi v toplem prostoru, ki ima kakih 18 Celzijejih stopinj toplote, in precej, ko je prvo burno kipenje ponehalo, pretoči ga v snažen sod. O božiču pretoči ga drugič in o veliki noči pa tretjič. Po leti ob košnji imel bodeš mošt, ki je boljša pijača nego žganje ali pa kaka vinska zavrelca od kakega hrvaškega juda.

„Vrt.“

Mravlje na sadnem drevju — so toliko časa koristne, dokler so na njem listne ušice. Ako pa teh ni več, ako po drevju že zori sadje, potem pa škodujejo mravlje. Ubraniš se jih pa, ako namažeš deblo blizu tal nekaj centimetrov na široko z lanenim oljem in sajami. Mravlje ne prekoračijo nikdar namazanega okolišča.

„Gosp. L.“

Zdravilna moč beljakova. Če se urežeš ali opečeš, nimaš boljšega zdravila mimo beljaka, to tem bolj, ker imaš jajce vedno pri roki. Beljak je pa tudi izvrstno zdravilo proti hudi driski. Ako beljak stolčeš in požreš hitro s cukrom ali pa brez njega, ozdraviš od vnetice želodčne in črevesne. Dve ali največ tri jajca na dan zadostujejo proti navadni driski. Jajce da tako ni samo zdravilo, ampak je tudi hrana, kakoršna je ob tej boleznij najboljša.

„Gosp. L.“

Za pouk in kratek čas.

Pobožni vojskovodje.

Pobožnost je za vse dobra; tudi vojaku ne škoduje, toliko več mu daje potrpežljivost v težavah in srčnost v boju. Nedavno je umrl pobožni general, feldzeugmeister grof Huyn. Zadnje dobo svojega življenja je preživel v času, v katerem

je bil boj zoper vero in katoliško cerkev v najhujšem cvetu. Liberalci ne verujejo, da bi kdo mogel biti učena in prebrisana glava, zraven pa veren katoličan. General Huyn je pa pokazal, da je to mogoče. On se ni sramoval, hoditi k službi Božji in pridno moliti iz molitvenika. Takih častnikov je pri nas malo, in nekteri mislijo, da prav zato nemamo sreče v vojskah. Na Ruskem, Angleškem in Pruskem pa pobožni generali in častniki niso tako redke prikazni. Da je bil pa Huyn tudi srčen vojak in vodja, pokazal je pri Novari in v drugih srečnih bitkah. Sploh se današnje dni le prerado pozabi, da so vojaki, ki so radi molili, tudi srečno zmagati zamogli. Naštejemo le nekaj izgledov.

Slavni junak Jur Frundsberg (umrl leta 1528) je svoje vojake pred bitko vselej ogovoril: „Otroci, pogledjte najprej v nebo, in potem na sovražnika!“ Potem so vsi pokleknili. Na to jih je spet poklical kviško z besedami: „Hajdi naprej v imenu Božjem!“ Kaj lepo je svojim vojakom govoril pred bitko pri Paviji l. 1525.

Grof Tilly, slavni vojskovodja iz tridesetletne vojske, ni bil samo eden najboljših, ampak tudi eden najpobožnejših generalov svojega časa. Bil je izgojen od jezuitov, zato se je tudi vojskoval pod njihovim geslom: „Vse v večo čast Božjo!“ Zmagal je v 36 bitkah. Kratko pred smrtjo se je ozrl na razpelo in rekel: „V Tebe, o Gospod, sem zapupal, zato na veke ne bom osramoten!“

Drug junak iz 30letne vojske je bil grof Pappenheim, silno hraber in v bitki predrzen general. Zavolj njegovih brezštevilnih ran so ga imenovali „Schrammhans“. Tudi on je bil zvesto udan cesarju in katoliški veri. Ko so ga smrtno ranjenega nesli iz bojišča, in je zvedel, da je padel tudi njegov sovražnik švedski kralj Gustav Adolf, zasvetilo se mu je oko, in rekel je: „Hvala Bogu, zdaj lahko umrjem, da je le ta najhujši sovražnik katoliške vere pred menoj šel na drugi svet.“

Kot spomin na maršala grofa Aldringena, ki je padel v bitki pri Landshutu l. 1634., shranjujejo še njegov rožni venec, kterega je vedno pri sebi nosil in na-nj molil. Svojo hišo na Dunaju je podaril sv. Očetu papežu.

Zelo pobožen je bil tudi maršal knez Montecucculi. Posebno zvesto je držal vse zapovedane poste.

Ravno tako pobožen je bil general Spork, hrabri in predrzni poveljnik cesarske konjice, ki je umrl l. 1679. Pred bitko je vselej očitno molil in prosil za Božjo pomoč. Pred bitko pri Št. Gotthardu (1664) stopil je pred svojimi vojaki s konja, pokleknil in zaklical proti nebesom: „O Bog, Ti najviši vojskovodja, če že nam, tvojim vernim otrokom, danes nočeš pomagati, pa vsaj tudi nevernim Turkom ne pomagaj, potem boš videl, kako jih bomo našgali!“

Nepozabljivi junak princ Evžén Savojski je molil pred bitko, med bitko in vsako jutro, prej ko je začel kaj delati. Ravno tako pobožen je bil vojni minister Watgenau, ki je molil po cele ure, v bitki pa, ko so sovražne krogelje okoli njega švigale, tako miren ostal, kakor bi ne bilo nobene nevarnosti. On je bil pa tudi rad v veseli družbi in poseben prijatelj slavnega avguština P. Abrahama od sv. Klare.

Tudi zmagovalec pri Kolinu (1757) maršal grof Daun je pridno molil in natančno spolnoval vse krščanske zapovedi, kar so mu v čast šteli celo njegovi sovražniki Prusi.

V slovenskih narodnih pesmih opevani general Laudon je sam spisal katoliški molitvenik in ga razdelil med vojake l. 1789.

Pobožen gospod je bil tudi nadvojvoda Karol, zmagovalec pri Aspernu; svoje zaupanje je stavil le v Boga.

Oče Radecki je bil eden najpobožnejših vojskovodij vseh časov. Vojake je vedno opominjal, naj le v Boga zaupajo. Vedno je imel pri sebi rožni venec in na njega molil. V Milanu ga je pa enkrat zgubil, in vojaki so ga našli. Ker niso vedeli, čigav je, so se posmehovali in rogali. Radecki pristopi in jih praša: „Kaj se menite?“ Rečejo mu: „Oče, radi bi poznali tistega trejalskega vojaka, ki je ta rožni venec zgubil.“ — „No, no“, reče Radecki, „le sim ga dajte, rožni venec sem jaz zgubil in ravno sem ga pogrešil.“

Zelo pobožen vojskovodja je bil tudi poljski kralj Sobieski, ki je Dunaj rešil pred Turki.

Že iz teh izgledov se vidi, da se pobožnost, modrost in hrabrost dobro vkup podaja.

Smešničar.

Neki župnik je tožil sosednemu župniku, da mu ljudje radi iz pridige uhajajo. Sosedni župnik reče: „Pusti mene enkrat pridigati, meni pa ne bo nobeden ušel.“ Župnik privoli. Ko pride sosedni župnik na leco, je tako začel: „Moja pridiga bo razdeljena na dva dela, prvi bo za krivične, drugi pa za pravične.“ Rekel je potem nekaj kratkih besed zoper grešnike in krivične, potem pa nadaljeval: „Zdaj ste slišali vi grešniki, ki se ne-čete poboljšati, kaj vas čaka. Zdaj pa le pojdite vsi iz cerkve, kajti zdaj se bo začela pridiga za pravične“. Nobeden ni šel iz cerkve.

Oče: „Glej, * Joško, * kako lepo hajda cveti; to bomo imeli spet dosti žgancev!“

Joško: „Kaj pomaga, če hajda obrodi, ko pa mati žgancev vendar kuhati nočejo!“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Volilnim možem, ki pridejo v Velikovec in Št. Mohor, se priporoča, naj bi se zbirali vsi v eni gostilnici. V Velikovcu je bilo navadno zbirališče pri „Kolorosu“. Tisti, ki imajo daljno pot, bodo prav storili, ako se odpravijo že prej ta dan, t. j. 19. avgusta na pot. — 28. julija so imeli v Celovcu posvetovanje zaradi železnice iz Divače v Loko in iz Kranja v Celovec. Zastopniki raznih dežel so enoglasno sklenili te železnice vladi priporočiti. — Kupčijski minister je obljubil dr. Steinwenderju in Beljaškemu županu, da ostane vodstvo državnih železnic v Beljaku. — „Freie Stimmen“ se lažejo, da so pri vodstvu posojilnice v Sinči vesi sami tujci razun g. Šumaha. V resnici pa so razun Čeha Bayerja vsi drugi odborniki Korošci. Gospoda Rous in Gabron sta le pregledovalca računov. — V Dhoršah je strela dva človeka ubila. — Na

spodnji gimnaziji (latinski šoli) v Št. Pavlu je bilo 107 učencev, med njimi 24 Slovencev. — Ravnatelj Celovške učiteljske pripravnice dr. Brandl je šel v pokoj; na njegovo mesto pride Rudolf Ekhardt iz Solnograda; profesor Palla gre iz Celovca v Opavo za ravnatelja, v Celovec pa pride profesor, ki mora biti izprašan iz slovenščine. Ta drobtinica, ki se je Slovincem dala, naše nasprotnike močno peče. — Na latinskih šolah v Beljaku je bilo 169 učencev, med njimi 20 Slovencev. — Zgorela je Cimpernikova bajta v Poračah. — Na Macnu so mrtvega našli Jurija Tavpeja, ki je bil nekdanji fužinski delavec v Bajtišah. — Čeravno je g. učni minister učiteljem prepovedal agitacijo pri volitvah, vendar se nam od več stranij poroča, da se učitelji za to prepoved ne zmenijo in da so agitirali zoper slovensko stranko. Tako je bojda Glinjski učitelj Janez Mak naše plakate z zida trgjal in z nogami teptal; tudi je letal po hišah in volilce lovil za nemško, liberalno stranko. — V Trbižu je utonil 8letni deček. — Slovensko-konservativni volilni shod v Glinjah je bil dobro obiskan. Govoril je g. baron Mandorff prav dobro. Le škoda, da se ta shod ni en teden prej napravil! — Točo so imeli v Libičji vesi, na Lečji gori, v Slov. Šmihelu, v Grabštanju in Repljah. Škode je dovolj. — Južna železnica bo 1. septembra voznino nekoliko znižala. — Na Potoku pri Štebnu na Zili je padla dekla z drevesa in se močno poškodovala. — Na Žihpoljah so po srečni zmagi kres zakurili. Nasprotniki so pa bojda strašno jezni. Posebno se po gostilnah usti Jakob Kramar p. d. Kozel. Žihpoljski Slovenci ga prosijo, naj jih pri miru pusti, ker vsake reči je enkrat zadosti. — V Zakamnu sta pogorela dva posestnika.

Na Štajerskem. V Gradcu so odprli deželno razstavo. Tudi cesar so prišli tje. — Pri Trbovljah je v Savi utonil Lojze Vrbič, ko se je šel kopat. — V Grobelnem pri Št. Jurju napravila je južna železnica novo postajo. — V Mariborskih latinskih šolah je bilo 283 učencev, med njimi 156 Slovencev in 119 Nemcev. — Tudi na Štajerskem so zažgali mnogo kresov na čast sv. Cirilu in Metodu. — Pri Gradcu je zgorela velika hmeljarnica. — V Jurkloštru je 12letna dekla v vodnjak padla in utonila. — V Dravi je utonil trgovski učenec Štefan Koren. — V Pesnici pa je utonila 21letna dekla. — V Celju so ustanovili sokolsko (telovadno) društvo. — Pri Hrastniku je v Savi utonil železniški uradnik Vetter, doma iz Iga. — Blizo Slov. Grada je utonil hlapec Franc Hrastnik. — Neka Urša Muzga je naučila svojega 10letnega sina, da je zažgal skedenj Jožefa Vratnika v Kolovratu pri Gornjem Gradu. Mater in sina so zaprli. — V Gradcu sta dva vojaka utonila v mestnem bajerju. — V Mozirju se je obesila 70letna kočarica. — V Kapeli je začel hram goreti in 75letna, slepa ženka je v njem zgorela. — Za slovensko šolo je prosila občina Škoflja ves. — V Dupljaku pri Vurberku je Fr. Merčnik s sekiro ubil Ant. Kuharja.

Na Kranjskem. Družba sv. Cirila in Metoda je izdala novo knjižico, v kateri se popisuje življenje rajnega škofa tržaškega in slovenskega pisatelja Mateja Ravnikarja. — Medvedko je ustrelil Jože Sterle v Koritnicah pri Postojni. — V Ljubljani bodo zidali novo poštno poslopje za 300.000 gold. — V ljubljanskih latinskih šolah je bilo 801 učenec,

med njimi 685 Slovencev in 112 Nemcev. — V novomeških latinskih šolah pa je bilo 199 učencev, med njimi 187 Slovencev in 10 Nemcev. — Toča je pobila v Suhu Krajini. — Pri Lončarju v Šmartnem nad Kranjem so otroci zažgali. Pogorel je tudi sosed. — Toča je veliko škode naredila okoli Ilirske Bistrice. — Pri sv. Katarini je zabodel Fr. Belec Jakoba Kovača. — Ljubljanska realka je štela lani 347 učencev, med njimi 169 Nemcev in 155 Slovencev. — Zgorel je Strahov kozolec v Udmatu. — 13 streh je zgorelo v Gorenji vasi pri Ribnici. — Slovenski abiturijenti (taki, ki so letos dovršili latinske šole) so napravili v Ljubljani lepo veselico. — Grofinja Barbo je prodala svojo graščino nunam sv. Magdalene v Vrbovcu na Hrvaškem. — Podbrezjem sta zgorela dva kozolca. — V Zagorju je stroj do smrti stisnil delavca Pančurja. — Pogozdovanje Krasa dobro napreduje. — Zlato mašo so imeli v Stari Loki č. g. župnik Janez Zeller. — V Kamniku so ustanovili posojilnico. — V Begunjah pri Cirknici je utonila 3letna deklica. — Vodja Šuman je postal deželni šolski nadzornik; Smolej je šel v pokoj.

Na Primorskem. Pri Miramaru je zgorel gozdič, lastnina južne železnice. Unel se je po iskrah iz parovoza.

Po drugih deželah. V Išnu na Gor. Avstrijskem se je poročila najmlajša hči našega svitlega cesarja, nadvojvodinja Marija Valerija z nadvojvodo Franc Salvatorjem Toskanskim. Bile so velike slavnosti v pričo vsega cesarskega dvora. Od vseh strani širnega cesarstva došle so svitlemu cesarju čestitke k temu veselemu dogodku. Cesar se zahvaljujejo zvestim národom v posebnem pismu, ki se razglašja po vseh deželah. — V Pešti na Ogerskem pa se je poročila nadvojvodinja Meta, hči nadvojvode Jožefa, s princem Thurn-Taxisem. — V Turah na Tirolskem in na Koroškem je zapadel sneg. Na južnem Tirolskem pa so imeli povodenj. — V Zadrkovecu na Hrvaškem je 13leten deček umoril svojo babico, ker so ga stariši tako naučili, da bi starke ne bilo treba rediti. — Na Ogerskem so cigani ukradli otroka in mu iztaknili oči, da so z njim ložej beračili. Imajo jih že pod ključem. — Kaka pravica je dandanešnji na svetu, se vidi iz sledečega: Na Poljskem so ljudje močno žganju udani. Neki župnik je hotel v svoji fari to odpraviti in je ustanovil družbo zmernosti. Graščak pa, ki ima tam pravico, žganje kuhati in prodajati, ga je tožil, da mu zaslužek kazi. Bil je uslišan in okr. glavar je župniku pisal, da ne sme več ljudi odvracati od žganja. — Na Pepinskem jezeru v Ameriki se je ladija prekuenila in je utonilo 90 ljudi. — V mestu Rosenau na Ogerskem je zgorelo 70 hiš. — Grozna nevihta je šla preko Belgije, Holandije, severne Francoske in Anglije. Napravila je veliko škode. — Neka bogata Francozinja je volila sv. očetu svojo graščino na Francoskem in lepo hišo v Parizu. — Na Španjskem zmirombolj mrjejo za kolero. Pravijo, da je najboljšo zdravilo zoper to bolezen navadna sol, ktere je treba večkrat na dan kako zrno v usta vzeti in povžiti. — Zgorelo je mesto Hamerfest na Norveškem. To je najsevernejše mesto na svetu. — V Št. Štefanu na Francoskem so se v rudokopu užgali plini pod zemljo. 120 rudarjev je zadušilo, 35 je ranjenih. — Rimski mestni komisar je ukazal, da se mo-

rajo vsi taki po časnikih razglasiti, ki prodajajo ponarejene jestvine in pijače. Kaj tacega bi bilo tudi pri nas dobro! — V Meksiki raste roža, ki je zjutraj bela, opoldne rudeča, zvečer pa višnjeva (plava). Ali je pa le res? — Vojaški pisatelj gosp. major Komelj pl. Sočebran je spet izdal novo slovensko vojaško knjižico pod imenom „Vežbovnik“ (Exerzierreglement). Naj bi jo naši vojaki pridno kupovali. — Tudi na Turškem je začela kolera razsajati. — Hud vihar je bil spet v Ameriki. V mestu Akron je porušil nad sto hiš. Mnogo ljudi je mrtvih in ranjenih. — Divjaki na Hebridskem otoku so pobili in pojedli 51 belih (naših ljudi), katerim se je ladija razbila in so na otok priplavali. — Pri Slavikovi v pruski Šleziji je utonilo na brodu 36 ljudi. — V Kartagi (Afrika) so posvetili novo stolno cerkev. — V Havani (Amerika) se je pri nekem trgovcu vnel sod smodnika. Hiša se je razletela; 22 je mrtvih, do 100 pa ranjenih. — Na Dunaju je umrl znani fzm. Rodič, nekdanji cesarski namestnik v Dalmaciji. Hrvaški generali bodo sčasoma izumrli. Škoda, kajti bili so hrabri in zvesti Slovani. — Na Laškem so se začeli puntati kmečki delavci (koloni ali najemniki). Vendar so jih vojaki kmalu ukrotili. — Pri Čabi na Ogerskem sta dva vlaka vkup trčila. Štiri ljudje so ostali mrtvi.

Oglasnik družbe sv. Mohorja.

Izmed rokopisov, katerih se je letos družbi sv. Mohorja poslalo okoli 70, prejeli so darila: 1. „Boji na Koroškem l. 1813.“ (dva zgodovinska obraza), spisal prof. Fr. Hubad; 2. „Andrej Turjaški“, spisal prof. Ivan Steklasa; 3. „Pasijonske predstave“, sp. prof. Iv. Vrhovec; 4. „Ravna pot najboljša pot“ (povest), spisal Jož. Ant. Klemenčič.

V porabo so se vzprejeli spisi: „Zadnji tihotapec“ (povest), spisal Janez Zabukovec; „Janez Krstnik Toman“ (životopis), spisal J. K.; „Kakšno bodi naše stanovanje?“ spisal dr. Jož. Rakež; „Slovanske pripovedke“ in „Zgodovinske drobtine“, nabral prof. Iv. Steklasa; potem še nekaj národnih pesnij in pravljic, poslanih po raznih gospodih.

S pesmimi so družbo založili gg. P. Gregórec, Ant. Hribar, J. M. Kržišnik, Jan. Leban; s cerkvenimi pesmimi, porabnimi za molitvenike, pa Sestra Bonaventura in še neki gospod Savinjske doline.

Odbor.

V a b i l o.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Črno in okolico imela bode v nedeljo dne 17. avgusta ob 3. uri popoldne v gostilni „pri Krulcu“ **svoj letni občni zbor** po naslednjem dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Slavnostni govor. 3. Petje. 4. Volitev odbora in zastopnikov za glavno skupščino. 5. Vpisovanje udov. Razni govori in nasveti. Po zborovanju petje in prosta zabava. — Častiti govorniki, udje te družbe in vsi rodoljubi so k temu zboru prav prijazno vabljeni in prošeni, da bi ga v obilnem številu počastili. **Odbor.**

Loterijske srečke od 2. avgusta.

Gradec	31	49	16	25	35
Dunaj	44	84	90	53	14

Tržno poročilo.

V Celovcu je biren:

pšenica po . . .	5 gld.	— kr.
rž	4 " — "	
ječmen	3 " 50 "	
oves	3 " — "	
hejda	4 " 40 "	
turšica	4 " 10 "	
pšeno	7 " 50 "	
proso	— " — "	
grah	— " — "	
repica	— " 85 "	
fižol, rudeči . .	— " — "	
Deteljno seme — do — gld.		
100 kil.		

Sladko seno . . .	1 gld.	80 kr.
kislo	1 " 50 "	
slama	1 " 40 "	
meterski cent (100 kil).		

Frišen špeh kl. — gld. — kr.		
maslo	1 " — "	
mast	— " 75 "	

Navadni voli	100—120 gld.
pitani voli . . .	120—190 "
junci	60—90 "
krave	60—120 "
junice	50—80 "
prešički	5—15 "

Današnja številka obsega dvanajst strani.

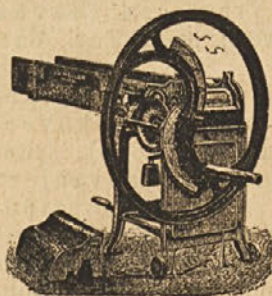
Oglasila.

Postranski zaslužek

ki vedno raste in mnogo let trpi, si lahko pridobijo spretni in zanesljivi možje (dosluženi orožniki imajo prednost), ki pridejo z ljudstvom mnogo v dotiko. Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: „G. S. 1890, Graz, post. rest.“

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive, vinske in sadne stiskalnice, naprave proti strupeni rosi, mlini za grozdje in sadje, } najnovejša sestava
v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.

Sušilne priprave za sadje in sočivje, avtomatično zeleno krmo,

stiskalnice za kope, Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

Ign. Heller,

Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Prečastiti duhovščini

in vsim cerkvenim predstojnikom priporočam podpisana svojo bogato zalogo mnogovrstnega blaga, vsakoršno cerkveno obleko, ter tudi izdelane mašne plajšče, pluviale in dalmatike; bandera, baldahine in banderčeka pred sv. Rešnjim Telesom. — Dalje imam v zalogi blago in izdelano cerkveno perilo, kakor albe, koretlje, korpore in raznovrstne rutice. Staro cerkveno robo jemljem tudi v zameno ali v popravo in predelovanje, kakor kdo želi; sprejemljam ravno tako vsa dotična vezenja. Imam tudi v zalogi svetilnice, križe, svečnike, monštrance itd. Z častno besedo: sprejemljam ter vestno izvršujem vsako dotično naročilo, in sicer ročno in pošteno, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Ana Hofbauer.

V Ljubljani, Gledališke ulice šte. 4.

HENRIK ZADNIKAR,

pasar in srebrar

v LJUBLJANI, sv. Petra cesta 17, se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom za izdelovanje vsakovrstne

cerkvene posode

kot monštranc, ciborijev, lepo cizeliranih kelihov, dalje svečnikov, svetilnic, kadilnic, krasnih lestencev (lustrov) izvršenih po najnovejših oblikah in v vseh slogih, posrebljenih in pozlačenih.

Za točno, krasno in pošteno izvršenje naročil jamči ter zagotavlja p. n. naročnike najcenejše postrežbe.

Popravila sprejema in točno izvršuje.

Vino.

Kdor želi pravega, natornega vina, ki je kupljeno iz prve roke od vinogradnikov, naj se potruži k meni. Priporočam:

Blatensko vino	po 18 kr. liter.
Abrahamsko vino	24 " "
Rendeško vino	26 " "
Badačousko vino	32 " "

in veliko zalogo drugih rudečih in belih vin.

Ob enem priporočam svojo bogato zalogo tržaškega (špecerijskega) blaga, ki ga prodajam po najnižjih cenah.

Amand Prosen,

v kosarnskih ulicah šte. 24 v Celovcu.

Kupčijsko naznanilo.

Udano podpisani uljudno priporočam slavnemu p. n. občinstvu svojo

bogato zalogo

suknenega, modnega in vsakdanjega družega oblačilnega blaga, vsakovrstne drobnine in priprave za krojače, veliko zalogo flanelastih, posteljnih in prešivnih (štepanih) odev, kocov za konje itd. vse po najnižjih cenah. — Visokočastito duhovščino opozorujem na svojo bogato zalogo črnega foskina, peruina in blaga za talarje. Postrežem pošteno in po ceni. — Z dežele naročeno blago se brž po pošti odpošlje. Izgledki (muštri) se pošiljajo zastoj in franko. Z odličnim spoštovanjem

J. Tschernitz

v Dunajskih ulicah v Celovcu.

Dva učenca

iz dežele, z dobrimi spričevali, nemškega in slovenskega jezika zmožna, se precej sprejmeta pri Petru Merlinu, trgovcu v Celovcu.